

nih cenah na tisočake. Na vprašanje, če imajo tudi zaposleni delavci temu primerni zaslužek, je šef dotične firme ponosno odgovoril: „Pri meni zasluži prvi krojač več kot 30.000 kron na leto. — Ti gospodje krojači bodo gotovo s solzami v očeh obžalovali konec vojne, ker jim vzdržanje ne dela nobenih težkoč.“

Vojaske dopusti ustavljeni obenem z omejitvijo prometa. Kakor piše „Zeit“ bodo obenem z omejitvijo prometa na vseh železnicah ustavljeni s 20. t. m. tudi vojaški dopusti, za isti čas kot železniški promet.

Prehranjevalne težkoče na Dunaju. Dunaj, 20. oktobra. Na Dunaju naraščajo težave za prehrano. Zadnje dni se je v rotovžu vršilo več posvetovanj glede dobave živil za mesto, zlasti ker se brani Ogrska nadalje preskrbovati Dunaj in ker se je tudi izvoz iz Češke občutno zmanjšal. Zadnja seja načelnikov je sklenila, da se konstituirajo kot aprovizacijski odsek. Naprosil je nemški Nationalrat, ki se je večeraj opoldne sestal, da naj se v prvi vrsti bavi z vprašanjem prehrane.

Blazen mornar streljal s topom. (K.B.) V eni izmed baterij, ki varujejo kanal pri Sebenicu, je neki zblazneli mornar začel streljati s puško, nato se mu je posrečilo, da se je polastil brzostrelnega kanona s katerim je bombardiral ladje, mesto in okolico. Škoda je majhna, pač pa je mrtev en mornar, ranjena pa en vojak in ena ženska. Zblaznega vojaka so prijeli, preden je mogel napraviti več škode.

„Pametna“ odredba finančnega ministerstva. Finančno ministerstvo je sredi septembra izdalo naredbo, s katero strogo prepoveduje žganjekuho. Proti tej naredbi sami ne bi imeli ničesar, če bi bila izdana in objavljena pravočasno. Ljudje pa so imeli za žganjekuho že narčeno radje, ki ni bilo za drugo, kakor izključno za žganjekuho. Vred te stroge ministerste odredbe ljudje ne smejo kuhati žganja in tako gre vse namočeni materijal na kvar. Kmet pa trpi valed tega škodo. Konstatiramo, da ta odredba še do danes ni razglašena. O tem so ljudje izvedeli šele po organih finančne straže. Gospodje, ne spite dalje časa na tozadnjih vložnih prošnjah o dovoljenju žganjekuhe, rešite jih vendar enkrat in razveljavite ta zakon, da ljudstvo ne bode trpelo škode.

Omejitev prometa na železnicah. Uradno se razglasa: Prometne razmere na avstrijskih železnicah so se zadnji čas deloma valed pomanjkanja osebja, obratovalnih sredstev in kuriva, deloma valed večjega jesenskega prometa, pred vsem pa, ker je zbolelo zelo mnogo železničarskih nastavlencev valed španske bolezni, tako poslabšale, da mora železniško oskrbnistvo potrebno ukreniti, da bo moglo kolikor mogoče v mesecih novembru in decembru posebno zaradi prevažanja pese in premoga narašlim zahtevam zadostiti. Zadnji čas se je po avstrijskih kolodvorih nabralo toliko naloženih vagonov, da se mora sprejemanje blaga omejiti. 16., 17. in 18. oktobra se razen živil ne bo sprejemalo nikako blago za prevoz, tudi premog ne. Tudi osebni promet se bo znatno omejil. Železniško ministerstvo je moralo promet omejiti, ta omejitev se deloma izvršuje, v splošnem pa bo nastopila 20. oktobra in bo trajala kakor štiri tedne.

Dunaj pred lakoto.

Dunaj, 21. oktobra. Večerni listi konstatirajo, da že tri dni ne prihaja skoro nobenih živil iz poljskih in čeških pokrajin na Dunaj. Češke in poljske dežele nočejo dobavljati Dunaju nobenih živil več.

Dunaj, 21. oktobra. „Allgem. Zeit.“ piše, da so baje Čehi stavili ponudbo, da naj se Dunaj direktno obrne do „Českega vybora“ in ne več do avstrijskega prehranjevalnega urada. Samo na ta način bi mogel dobiti Dunaj se živila iz čeških dežel.

Dunaj, 21. oktobra. „Ostdeutsche Rundschau“ prinaša oklic na nemške kmetovalce, ki jih pozivlja, da naj ne dajo nobenih živil češkim ljudem niti za najvišje cene. Pod naslovom „Silobran“ piše isti list glede češkega bojkota: Čehi trde, da živi na Dunaju nad 300.000 Čehov. List predlaga, da naj se vsi Čehi na Dunaju registrirajo in da naj se jim ne izdajo nobene živilske nakaznice. Tudi naj se vrše po hišah, kjer stanujejo Čehi, hišne preiskave in naj se kot odgovor na češki živilski bojkot konfiscirajo dunajskim Čehom vsa živila. Isti list poroča: Konferenca načelnikov na dunajskem rotovžu je sklenila pozvati nemški narodni svet, ki zburtuje danes, da naj stori sklepe, da se odvrne od glavnega mesta lakota. Moke in krompirja je samo še za malo časa, enako ni skoro nič več krmilinih mesa in petroleja. Dunaj je v strašnem položaju. Katastrofa je neizogibna ter ima lahko nedogledne posledice za Nemce v Avstriji in za vsa državo.

Dunaj, 22. oktobra. Dunajski župan dr. Weisskirchner se je pričel pogajati s češkim poslancom Tusarjem zaradi dobave krompirja in drugih živil za Dunaj. Opozorjal je na to, da živi na Dunaju na sto tisoče Čehov in poslanec Tusar je izjavil, da je pripravljen posredovati, toda samo pod pogojem, da se Čehi pogajajo edino le z dunajsko mestno občino, da pa nimajo ničesar opraviti z državnimi oblastmi.

Kmetijsko združništvo in vojska.

Naša vlada je že optovano priznala, da se je kmetijsko združništvo v vsakem oziru dobro obneslo in domovini jako dobro služilo. Skoraj vse kmetijske zadruge so posvečevale svojo službo krmil. Rajlajznovke so prišli do veletoka ki doaja demovini iz kmetijskih slojev znateh def. denaril. sredstev v obliki vojnih posojil. Propaganda za vojna posojila se ne bi bila obnesla tako uspešno, ako ne bi bile rajlajznovke in kmetijske zadruge tako vro delovale v prid domovine, oziroma ako ne bi bilo velikopotezne organizacije kmetijskih korporacij.

Pri vojnem gospodarstvu bi se bilo dalo marsikaj boljše izrjevati in marsikaj opustiti, ako bi bila združna organizacija kmetijskega prebivalstva na Avstrijskem pred začetkom vojne bolj razširjena. V tem oziru smo zaostali za Nemčijo. V sudeških deželah, pa tudi na Spodnjeavstrijskem je združniška organizacija že boljka nego na Stajerskem. Imamo pač obilo rajlajznovk, toda v drugih strokah združništva je pa še treba mnogo organizatoričnega dela.

Vojska je omajala marsikatero zastarelo nazore, kakor skala trdno pa še stojijo načela združništva, strašne vojne posledice za vse človeštvo silijo skoraj vse poklice, da si gospodarske sami pomagajo, snujajo zadruge, kajti le na ta način bomo km. sedanjim in prihodnjim velikim težkočam.

Velika škoda je, da se pri snovanju vojno-gospodarskih central niso izrabljali dobri nauki in izkušnje združništva. Doda se, da se skuša — žal prepozno — uvesti združniški duh v nekatere centrale in da se poverja poslovodstvo izkušnim združnikom in podružnice central se prepustijo združnim zvezam.

Zadeva velikega pomena je praktična izvršba ideje, da bi zadruge pridelovalcev neposredno kupčevale z zadrugami porabljajcev. Če bi se to doseglo, bi se s tem odpravila cela armada vmesnih trgovcev. Na Avstrijskem imamo danes že mnogo dobro organiziranih konzumnih društev, ki so združena v velikih zvezah in delujejo skupno s kmetijskimi zadrugami.

Dokimal so bila ta konzumna društva prav malo v neposredni kupčiji zvezi z zadrugami za pridelovanje in prodajo. Kupčije se vrše zvečne potom vmesne trgovine. Kjer se kupčije poštno, tam se gotovo ne bo nikdo priloževal; toda odločno pa morajo delovati pridelovalne kakor tudi porabljajne zadruge proti neposredni vmesni trgovini in proti početju vmesnih trgovcev, ki se vsiljujejo med pridelovalce in konzumente in pogosto kar v kavarni pri zabavi nezasišano navijajo cene za poljedelske pridelke.

V slednjem času se pogajajo zastopniki kmetijskih zveznih organizacij z zastopniki zveze avstrijskih konzumnih društev in svrho medsebojne neposredne blagovne kupčije in pričakuje se, da bojo iz prizadevanja kmalu imela praktičen uspeh.

Naj kmetovalci se pogosto izražajo, da bi svoje pridelke rajši prodajali, ko bi vedeli, v kakšne roke pravzaprav ti pridelki prihajajo. Kmetovalci dobro vejo, da se polastijo njihovih pridelkov, na katere prebivalstvo radi ogromnih prehranjevalnih težkoč tako težko čaka, pogosto osebe, katere se s temi pridelki na nečujni način bogatijo. Ako dosežemo, da prihaja večji del kmetijskih pridelkov potom zadrug in zvez porabljenim

zadrugam, se bo na ta način najbolje gojilo in pospeševalo potrebno zblíževanje dežele z mestom.

Upamo, da bo zadruga misel, ki je danes že prešinila široke sloje prebivalstva, v bodoče tembolj pokličana, da deluje v blagor trpečega človeštva. R. S.

Gospodarske stvari.

Oskrbovanje drevja.

Zelo važno je, da se drevje bodisi mlado ali staro v jeseni namaže s apnom, kateremu se prida nekoliko ilovce in kravjeka. Ta zmes naj se dobro premeša, ter se mu voda prilije, toliko da nastane gosto beljenje. S čopičem se drevje dobro namaže od tal do krone, in sicer tako, da se prime kar največ mogoče, da se prime beljenje debela, in da se v razpokline zlasti pa skrivališče pod skorjo dobro napojijo z beljem. Pod razpokano skorjo in drugih razpoklinah so namreč najboljše skrivališča za mrčes, kjer isli na gorkem prezimi v velikanskih množinah, ta belež pa ga prežene. Da je mrčes drevju škodljiv, posebno pa cvetju in sadju, ni treba posebej povdarjati. Spomladi se potem tako drevo s strugo ali pa kričo ostrže, na kar zgojimo krasna in gladka debela dreves. Trud, ki ga imamo s tem delom se nam zelo bogato poplača.

Uredba krompirja za leto 1918.

C. kr. urad za ljudsko prehrano je dovolil z odlokom z dne 16. septembra 1918, št. 186.191, onim pridelovalcem, ki stanujejo izven svojega pridelovalnega kraja, da dobijo krompir iz lastnega pridelka, ako se odpovejo kartam za krompir. Ta dobavna pravica velja samo za pridelovalca in njegovo družino. Letni porabi delež za 40 tednov od početka splošne uredbe letne porabe je določen za osebo na 100 kg. Prevozno dovolilo se zaprosi pri graški podružnici vojnogospodarnega zavoda za žito. Prošnja mora imeti potrdilo o lastnem pridelovanju od občine pridelovalnega kraja; tudi se priložijo dotične karte za krompir, oziroma v času do 6. oktobra, ko še karte niso izdane, odpovedna izjava, ki se odda občini bivaličec, iz z naslovom prošila in zamko opremljen kuvert. Namestniški odlok 2504/47 z dne 3. septembra 1918 je zd. zdaj neveljaven.

C. kr. namestništvo.

Novi kažipot

za

bolnike!

Spisal sem spis, da v njem milijonom trpečih edino mogočo pot k ozdravljenju pokažem. Ta kažipot ne etane niti vinarja in se vsakomur, ki se čuti bolanega, slabotnega, obupanega, zastoj dopolnje. Moj spis je rezultat 50-letnega mišljenja in študija, vsebuje svoto bogate, praktične izkušnje in mnogo dokazov odličnih znanstvenih mož.

Kdor se hoče rešiti,

naj se podvrže mojemu nauku, ki je že mnogim tisočom pomagal. Naj je bolezen nastala v led skrbi, žalosti, prevelikega napora, naj je bila povzročena valed

lahkomišelnosti in nezmernosti,

vsem žalostnim, za delo in na volji slabotnim ljudem pokažem znanstveno in naravno pot k ozdravljenju od živčnih bolezni, pomanjkanja spanja, neveselja do dela, duševne in telesne slabosti, trganja v udih, glavobola, motenja v želodcu in prebavi ter mnogo drugih bolezni.

Pišite še danes karto in zahtevajte za stonj in franko

moj kažipot!

Naslovite karto na adresu:

E. Pasternack, Berlin, N.-O., Mischkestr. 13, Abt. 473.